

Растителнозащитни грижи в овощната градина през май

Автор(и): Растителна защита
Дата: 27.04.2022 Брой: 4/2022

ОВОЩНИ КУЛТУРИ

През този период семковите овощни видове встъпват от фенофаза „разпукване на цветни пъпки” – „розов бутон” до фенофаза „цъфтеж”. Фенофазата на развитие на костилковите овощни видове е „бял бутон” - „пълнен цъфтеж” - „формиране на завръз”. През този период вегетационните пръскания се провеждат срещу редица икономически важни болести и неприятели по овощните култури.

Семкови овощни видове

БОЛЕСТИ

Струпясване по ябълка и круша – *Venturia inaequalis*, *Venturia pirina*

Патогенът атакува листата още след разпукването на пъпките. При разтваряне на листата гъбата заразява както долната, така и горната повърхност. По долната повърхност на младите листа се развива кадифен, масленозелен плесенов налеп, с неясно очертана периферия. По горната страна на листата се формират сиви, гладки петна, в центъра с тъмnozелен налеп. По листните, цветните и плодните дръжки също се развиват петна. В резултат цветовете и младите завръзи опадват.

Стратегия за контрол на вредителя

През вегетацията се провежда предпазно предцъфтежно третиране на ябълката и крушата. Следцъфтежните третираня се извършват в интервал от 8-10 дни в зависимост от използвания фунгицид, метеорологичните условия и степента на зараза. За предпазване от проява на резистентност е задължително да се редуват продукти с различни активни бази и механизъм на действие.

Разрешени продукти за растителна защита:

Ябълка

Белис - 80 г/дка; Делан 700 вдг 0,035%, Дифкор 250 ск - 15 мл/дка; Луна Експирианс - 20-75 мл/дка; Мерпан 80 вдг - 0,15%; Силит 544 ск - 125 мл/дка; Скор 250 ек - 0,02%; Тиовит Джет 80 вг - 600 г/дка; Фабан - 120 мл/ дка; Флинт Макс 75 вг - 0,02%; Фолпан 80 вдг- 0,15%; Фонтелис СК - 75 мл/дка; Хорус 50 вг - 0,03% (предпазно) 0,05% (лечебно) ; Шампион ВП - 0,3%

Круша

Дифкор 250 СК - 15 мл/дка; Каптан 80 вг - 150-180 г/дка; Луна Експирианс - 20-75 мл/дка; Полирам ДФ - 200 г/дка; Санкоцеб 80 вп - 200 г/дка; Скаб 80 вг - 188 г/дка; Тиовит Джет 80 вг - 600 г/дка; Фабан - 120 мл/ дка; Фунгуран он 50 вп - 150-250 г/дка; Шампион ВП - 300 г/дка.

Брашнеста мана по ябълката – *Podosphaera leucotricha*

Напролет, със започване на вегетацията, от заразени пъпки през миналата година се появява системната форма на болестта. Заразените леторасли са слаби, със скъсени междувъзлия, листата са тесни, дребни, ладиевидно удължени, твърди и чупливи, цветовете са стерилни. Всички заразени растителни тъкани са изцяло покрити с брашнест налеп от мицела и спорите на гъбата.

Стратегия за контрол на вредителя

За предпазване от локалната форма на болестта и многократни заразявания през вегетацията е необходимо редовно пръскане на дърветата.

Разрешени продукти за растителна защита: белис вг - 80 г/дка; ембрения - 150 мл/дка; скор 250 ек - 0,02%; серкадис - 15 мл/дка; флинт макс 75 вг - 0,02 %.

Загиване (мумифициране) на завръзите на дюлята – *Monilinia cydoniae* (Schell.)

Симптомите на болестта се проявяват първоначално по младите върхови листа, като в централната им част се образуват светлокафяви петна, които се разрастват по невратурата и скоро обхващат цялата петура. При влажно време по горната страна на петната се появява светъл плесенов налеп, с дъх на бадеми. От листата паразитът колонизира върховете на леторастите и цветните пъпки, които некротират. След прецъфтяването нападнатите завръзи не се развиват и заедно с прилежащите един-два листа изсъхват.

Стратегия за контрол на вредителя: При благоприятни условия за развитие на болестта се провеждат вегетационни пръскания - преди цъфтежа, във фенофаза „розов бутон“ и непосредствено след прецъфтяването.

Разрешен продукт за растителна защита: Скаб 80 ВГ - 188 г/дка.

Огнен пригор – *Erwinia amylovora*

Проявата на болестта се изразява в поражения по цветовете, а по-късно и по листата. Заразените цветове покафеняват, увяхват и умират, а некрозата се разпространява надолу по цветната дръжка и обхваща листата. Те стават тъмнокафяви до черни, завяхват, прилепват към инфектираните цветчета и остават по дърветата като изгорени. Върховете на летораслите се извиват под формата на „овчарска гега”. При влажно време заразените участъци са обхванати от бактериен ексудат.

Стратегия за контрол на вредителя

Да се провеждат наблюдения и при установяване на описаните признаци се третира с продукт за растителна защита. При силна зараза и при крайна необходимост (наличието на сокодвижение, представлява сериозна опасност за пренасяне на заразата с инструментите) се пристъпва към изрязване и изгаряне на болните клони.

Разрешени продукти за растителна защита: Бордо Микс 20 ВП - 375 - 500 г/дка; Косайд 2000 вг - 155-680 г/дка; Фунгуран он 50 ВП - 110-500 г/дка.

НЕПРИЯТЕЛИ

Ябълков плодов червей – *Cydia pomonella*

Летежът на пеперудите от първо поколение започва в края на цъфтежа на ябълката. Женските снасят яйцата си поединично, предимно по горната страна на листата, по кората на торбестите клонки и върху плодчетата.

Стратегия за контрол на вредителя

Химично третиране се извършва при масов летеж и първи снесени яйца, с хормонални инсектициди (инхибитори на хитиновия синтез) при Праг на икономическа вредност (ПИВ) - 2-3 бр. пеперуди/уловка/седмица.

Разрешен продукт за растителна защита: Дека ЕК - 30 мл/дка; Делегат 250 вг - 250 г/дка; Децис 100 ек - 7,5-12,5 мл/дка; Имидан 50 вг - 150 г/дка; Суми Алфа ЕК (сумицидин) - 0,02 %; Шерпа 100 ЕВ - 300 мл/дка.

Ябълкова плодова оса – *Hoplocampa testudinea*

Осата лети непосредствено преди цъфтежа на ябълката. Храни се с цветен прашец и нектар. Женските снасят във фенофаза „бутонизация” по едно яйце в цветното дъно, до плодника под тичинките, като правят прорез с яйцеполагалото си в основата на чашелистчетата. Вреди ларвата, която се излюпва в края на цъфтежа на ябълката. Тя се вгризва под кожицата на завръза и прави ход под нея, който често обикаля плода по издутата му част. При нарастване на плода клетките вкорковяват и хлътват.

Стратегия за контрол на вредителя

Химичният контрол е насочен срещу възрастните, преди и по време на яйцеснасяне - фенофаза „зветен бутон” и срещу ларвит, в стадий на развитие „начало на излюпване”, който е непосредствено след опадване на венчелистчетата, при пив: 2-3 бр. възрастни/100 клонки; 1-3% повредени завръза.

Разрешени продукти за растителна защита: Децис 2,5 ек - 0,03%; Метеор - 60-90 мл/100 л вода.

Обикновена крушова листна бълха – *Psylla pyri*

През месец април започва излюпване на ларвите от презимувалото поколение на неприятеля. Възрастните бълхи от първо поколение се появяват в края на месеца. Повреда нанасят ларвите и нимфите, които смучат сок от пъпките, цветните части, листата и плодовете. Образуват плътни колонии, по върхните части на леторастите и клонките, като отделят обилно медена роса, по която се развиват чернилни гъбички.

Стратегия за контрол на вредителя

Химичен контрол се води срещу възрастни и ларви при пив: във фенофаза „бутонизация” - 2-3% заселени розетки и във фенофаза „формиране на завръза” и „нарастване на плодовете” - 4-6% летораста с колонии.

Разрешени продукти за растителна защита: Апачи - 37,5-120 мл/дка; Вазтак Нов 100 ЕК - 20 мл/дка; Децис 100 ек - 12,25 мл/дка; Масай ВП - 25 г/дка; Метеор - 90 мл/100 л вода; Натуралис - 100-200 мл/дка; Овитекс - 2000 мл/дка.

Кръгломиниращ молец – *Cemiostoma scitella*

Летежът на пеперудите започват през април и съвпада с началото на цъфтежа на зимните сортове ябълки. Женските снасят яйцата си по долната страна на листата. Вредят гъсениците, които се хранят с паранхимната тъкан на листата непосредствено под горния епидермис, като се движат спираловидно. При премахване на епидермиса над мината се вижда пътът на гъсеницата, очертан от екскрементите.

Стратегия за контрол на вредителя

Химичен контрол се провежда срещу възрастните преди яйцеснасяне и в началото на излюпване на гъсениците при пив: във фенофаза „формиране на завърза“ и „нарастване на плодовете“ - 2-3 броя яйца и мини на лист.

Разрешени продукти за растителна защита: Афърм Опти - 200 г/дка; Делегат 25 вг - 30 г/дка; Ламдекс Екстра - 60-100 г/дка; Метеор - 60-90 мл/100 л вода; Моспилан 20 сг - 20 г/дка; Суми Алфа 5 ЕК/Сумицидин 5 ЕК - 0,02%.

Листни въшки

Възрастните и ларвите смучат сок по долната част на листата, листните и цветните дръжки и по връхните части на леторастите. Те са много опасни в началото на вегетационния период, когато образуват колонии по леторастите, пъпките и листата. Нападнатите части се деформират, а растежа им спира.

Стратегия за контрол на вредителя:

Във фенофаза „бутонизация“ се третира при пив - 10-15 бр./колонии на 100 съцветия или 10% заселени розетки.

Разрешени продукти за растителна защита: Дека ЕК/Деша ЕК/Дена ЕК - 30 - 50 мл/дка; Ефория 045 зк - 150 мл/дка; Калипсо 480 ск - 0,02%; Карате Експрес ВГ/Нинджа /Форца - 40-60 г/дка; Лузиндо 40 вг - 0,025%; Масай ВП - 25 г/дка; Мовенто 100 ск - 0,1%; Овитекс - 2000 мл/дка; Протеус О-Тек - 0,05-0,06%; Тепеки - 14 г/дка.

Костилкови овощни видове

БОЛЕСТИ

Сачмянки – *Xanthomonas campestris*, *Bacillus pumilus*

Сачмянковият синдром се причинява от бактериални и гъбни патогени и напада всички нарастващи зелени части - листа, леторасти и плодове. По нападнатите части се развиват дребни, закръглени, червеникави петна, които в средата некротират.

Стратегия за контрол на вредителя

Контролът срещу патогените се провежда чрез извеждане на предцъфтежно пръскане, във фенофаза „цветен бутон“ и 2-3 следцъфтежни пръскания, през интервал от 7 дни.

Разрешени продукти за растителна защита:

Праскова

Бордо Микс 20 ВП - 375-500 г/дка; Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Мерпан 80 ВГ - 200 г/дка.

Кайсия

Бордо Микс 20 ВП - 375-500 г/дка; Витра 50 ВП/Купрохай 50 ВП - 150 г/дка; Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП - 150-250 г/дка; Шампион ВП - 300 г/дка.

Слива

Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП – 110-200 г/дка; Шампион ВП (Макк 50 ВП, Шамп ВП) - 300 г/дка.

Череша и Вишна

Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП - 130-200 г/дка; Шампион ВП (Макк 50 ВП, Шамп ВП) - 300 г/дка.

Ранно кафяво гниене – *Monilinia laxa*

Болестта се развива масово при хладно и дъждовно време, във фенофаза „цъфтеж“. Първите симптоми се наблюдават по цветовете и венчелистчетата, които некротират и изсъхват - форма „опожаряване“. Заразата от цвета преминава по дръжката в носещата плодна клонка и летораст, които също изсъхват. Заразените завръзи покафеняват.

Стратегия за контрол на вредителя:

Пръсканията се провеждат по следната схема:

I-во пръскане - във фенофаза „цветен бутон“;

II-ро пръскане - преди фенофаза „начало на цъфтеж“;

III-то пръскане - във фенофаза „опадване на венчелистчетата“;

IV-то пръскане - десет дни след третото.

Разрешените продукти за растителна защита:

Праскова: Делан 700 ВДГ - 0,05%; Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Луна Експирианс - 63-75 мл/дка; Пролектус 50 вг- 80 г/дка; Сигнум - 0,03%; Систан 20 ЕВ- 12,5-30,0 мл/дка; Систан Екозом ЕВ - 65-200 мл/дка.

кайсия: Бордо Микс 20 ВП-375-500 г/дка; Витра 50 ВП/Купрохай 50 вп - 150 г/дка; Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Луна Експирианс - 63-75 мл/дка; Сигнум - 60-75 г/дка; Систан 20 ев - 12,5-30 мл/дка; Систан Екозом ЕВ - 65-200 мл/дка; Тирам 80 ВГ - 0,3 %; Фунгуран ОН 50 ВП - 150-250 г/дка;

Слива: Дифкор 250 СК - 20 мл/дка; Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка Систан 20 ЕВ - 12,5-30 мл/дка; Систан Екозом ЕВ - 65-200 мл/дка.

Череша и Вишна: Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка; Луна Експирианс - 63-75 мл/дка; Тирам 80 ВГ - 0,3 %.

Бяла ръжда (Цилиндроспориоза) по череша и вишна – *Blumeriella jaapii*

Първите инфекции се извършват при влажно, дъждовно и умерено топло време и съвпада с появата на първите листа. По заразените листа се появяват множество дребни пурпурни точки, които по-късно покафеняват и прегарят. При висока влажност, по долната страна на листата, в местата на петънцата се забелязва налеп от бели купчинки. Подобни признаци се наблюдават още по дръжките и завръзките. Листата завършили развитието си са устойчиви на заразата.

Стратегия за контрол на вредителя:

Първото пръскане през вегетацията се прави непосредствено след прецъфтяването, а второто и третото - през 10-14 дни, в зависимост от метеорологичните условия и последствието на използвания фунгицид.

Разрешените продукти за растителна защита: Сигнум - 0,03%; Силит 40 СК - 150 мл/дка; Скор 250 ЕК - 0,03%; Флинт Макс 75 ВГ - 30 гр/дка.

НЕПРИЯТЕЛИ

Черна сливова плодова оса – *Hoplocampa minuta* Christ.

Вреди лъжегъсеницата на неприятеля, която се излюпва в края на цъфтежа на сливите. Храни се с вътрешността на младите плодове и ги изпълва с черна съждива материя. Една ларва, за да завърши развитието си поврежда до 5 плодчета, които след това опахват преждевременно заедно с дръжката.

Стратегия за контрол на вредителя:

Да се извърши следцъфтежно пръскане (когато 2/3 от венчелистчетата са завехнали, но не са опадали) срещу лъжегъсениците, преди вгризването им в плодчетата. При силно нападение да се проведе и второ пръскане, когато първите повредени плодчета започнат да опадат.

Разрешени продукти за растителна защита: Дека ЕК - 40 мл/дка, Суми Алфа 5 ЕК/Сумицидин 5 ЕК - 0,02 %.

Сливов плодов червей – *Cydia funebrana*

Пеперудите имагинират през първата половина на месец април (около седмица преди пеперудите на ябълковия плодов червей). Летят рано сутрин, при температура на въздуха не по-ниска от 13-14⁰С. Женските снасят яйцата се главно върху плодчетата и по-рядко по листата и клоните.

Стратегия за контрол на вредителя:

Химично третиране се извършва срещу възрастните преди яйцеснасяне, с хормонални препарати, при **Пив** - 2-3 бр. пеперуди/уловка/седмица.

Разрешен продукт за растителна защита: Афърм Опти - 250 г/дка, Дека ЕК - 70 г/дка, Делегат 250 ВГ - 30 г/дка, Децис 100 ЕК - 7,5-17,5 мл/дка, Кораген 20 СК - 16-30 мл/дка, Суми Алфа 5 ЕК - 0,02%.

Източен плодов червей – *Grapholitha (Cydia) molesta*

Летежът на пеперудите започва в началото на месец април. Те летят през цялата светла част на денонощието и привечер, при температури над 14⁰С. Женските снасят яйцата си поединично, по долната страна на листата и по младите леторасти.

Стратегия за контрол на вредителя:

Химичен контрол се провежда в края на летежа на пеперудите.

Разрешен продукт за растителна защита: Авант 150 ЕК - 33,3 мл/дка, Агфърм Опти - 200 г/дка, Волиам Тарго - 75 мл/дка, Дека ЕК - 50-70 мл/дка, Делегат 250 ВГ - 30 г/дка, Дипел ДФ - 75-150 г/дка, Ламдекс Екстра - 70 г/дка, Кораген 20 СК - 16-30 мл/дка, Суми Алфа 5 ЕК - 0,02 %.

Вишнев (черешов) хоботник – *Rhynchites auratus*

Масовата поява на неприятеля съвпада с края на цъфтежа и началото на оформяне на завръзите. Вредят възрастните, като нагризват пъпките, цветовете, листата, младите завръзи, а по-късно и плодчетата, по които правят дълбоки кръгли ямички.

Стратегия за контрол на вредителя

Третира се срещу възрастните, след цъфтежа. Вредителят се установява сутрин рано, чрез стръскване - пив - 3 броя хоботници/10 клонки/дърво.

Разрешен продукт за растителна защита: Метеор - 60-90 мл/100 л вода.